

Uredba

o začasni ureditvi zavarovanja rudarjev zoper nezgode na bivšem avstrijskem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

ki ima moč zakona in se glasi:

Člen 1.

Z dnem 1. januarja 1920 se razveljavljajo vse odredbe avstrijskega zakona z dne 30. decembra 1917, drž. zakona št. 523, o nezgodnem zavarovanju rudarjev, razen določil §§ 1. in 2., 2. in 3. odstavka, in §§ 7., 13. in 14., 15. 1. stavka zadnjega odstavka in § 16. Izza tega dne veljajo za nezgodno zavarovanje rudarjev v ostalem splošna določila o nezgodnem zavarovanju delavcev.

Nezgodno zavarovanje rudarjev na bivšem avstrijskem ozemlju izvaja izza dne 1. januarja 1920 „Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode“ v Ljubljani. Ta naj prevzame od bivše „Rudarske nezgodne zavarovalnice“ na Dunaju vsa rentna bremena za to ozemlje; zato ji ostanejo pridržane tudi vse pravice do ustreznega dela imovine dunajske zavarovalnice.

Člen 2.

V kolikor se za upravno območje deželni vlad za Slovenijo in Dalmacijo preko mej bivšega avstrijskega ozemlja, se raztezajo določila člena 1. te uredbe tudi na to ozemlje.

Člen 3.

Minister za socialno politiko se oblaščja, da izda potrebna natančnejša navodila za priključitev nezgodnega zavarovanja rudarjev k splošnemu nezgodnemu zavarovanju delavcev.

Člen 4.

Ta uredba stopi v veljavo z dnem razglasitve v „Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“. Vse nje nasprotujoča določila dosedanih zakonov in naredb so neveljavna. Izvesti jo mora minister za socialno politiko sporazumno z drugimi udeleženi ministri.

V Belgradu, 30. septembra 1920.

Dr. Kukovec s. r. Aleksander s. r.
Minister za socialno politiko:

Naredba določa: Vsaka občina, ki ima več kot 400 prebivalcev, mora do 31. decembra 1920 ustanoviti javno občinsko knjižnico, one občine, ki imajo do 400 občanov pa do 31. grudnia 1921. V ta namen mora vsaka občina do 5000 duš postaviti v občinski proračun najmanj 50 h na osebo do 10.000 najmanj 60 h in tako postopoma več in več. Vsaka knjižnica mora obsegati najvažnejša dela vsenarodnega značaja najmanj 20% izmed knjig mora biti poučnih poleg tega na morajo biti na razpolago občanom tudi strokovne knjige one stroke, ki je v občini navadna — Dela brez umetniške in vsebinske vrednosti se ne smejo sprejemati v knjižnico, prav tako ne spadajo v njo nepravne, pornografske knjige, indijanke in detektivke in tem podobni pamfleti. V občinah ki imajo 2000 prebivalcev, se izposojajo knjige enkrat na teden, do 5000 dvakrat, do 10.000 na štirikrat tedensko. Za vsako knjižnico se ustanovi mesto knjižničarja s primerno nagrado. V obci-

Ujedinjenje kovinarjev.

(Dalje.)

Pred glasovanjem o predloženih resolucijah so podali zastopniki kovinarjev iz Hrvatskega svojo izjavo. Prečital jo je s. Kunčič iz Zagreba, ki se glasi:

Izjavljamo da sprejmemo v smislu sklepa prvega strokovnega kongresa resolucijo strokovne konference glede vprašanja zedinjenja Saveza kovinarjev iz Belgrada. Kar se tiče dodatka, (točka II.), ki se tiče sodrugov iz Slovenije, v katerem zahtevajo gotove popuste za svojo pokrajino, pa se omejujejo z izjavo do končne odločitve plenuma C. R. S. V.

Ta izjava je napravila osobito pri delegatih iz Slovenije precej burno razpoloženje.

K besedi so se prijavili ss. Tokan, Mihevc, Svetek in s. Povše iz Jesenic. V svojih govorih so še enkrat navajali opravičeno stališče kovinarjev iz Slovenije ter protestirali na zavlačevanju ujedinenja. Kot protigovorniki so nastopili ss. Müller in Kunčič iz Zagreba, katera sta utemeljevala svojo izjavo, kazoč na razmere, ki vladajo v njihovi pokrajini. H koncu je priporočal s. Obradovič kongresu, da sprejme obe resoluciji z dodatkom sodrugov iz Hrvatske.

Predsednik kongresa s. Hlebš (Slovenija) je dal resolucije na glasovanje. Kongres je soglasno sprejel predložene resolucije ter s tem izvršil ujedinenje treh najpomembnejših organizacij kovinarjev v Jugoslaviji. Med splošnim navdušenjem je sodrug Hlebš konstatiral, da smo kovinarji od sedaj naprej člani ene velike organizacije, kar je izvalo ponovna odobravanja.

Predlagana poročila o ujedinenju za časopisje ter pozdrav Mednarodni zvezi kovinarjev v Bernu so bila soglasno sprejeta.

K nadaljni točki dnevnega reda „Internacionalne zveze“ je poročal sodrug Mihevc (Slovenija). V svojem referatu je pokazal absolutno potrebo, da se kovinarji Jugoslavije priključimo Mednarodni zvezi kovinarjev v Bernu. Pokazal je praktično potrebo zveze z mogočno armado proletarcev, ki nam bo v težkih časih lahko izdatno tako moralno kakor materijelno pripomogla preko njih.

K debati o tej točki so se prijavili sodrugi Müller (Zagreb) Klas (Osijek), Svetek (Ljubljana), Bračnac (Belgrad). Vsi navedeni so se v svojih poročilih

nah nad 10.000 prebivalcev sme biti knjižničar samo absolvent kake srednje šole, v ostalih občinah pa absolvent meščanske šole. Za knjižničarje se prirede posebni državni tečaj: mesto knjižničarja dobi le oni, ki je napravil državni izpit za knjižničarja. Tako razume prosvetno delo češki minister prosvete, predrošči delavec Gustav Habermann.

Do kakega zaključka na pridemo, če primerjamo prosvetno delo pri nas in na Češkem? Skoro me je sram povedati. Odkar je Jugoslavija, se je na polju šolstva precej storilo, na polju ljudske prosvete pa — ničesar. Tu je treba, da si sami pomagamo in dosti ne kričimo. Strnimo vrste vseh tistih ljudi, ki jim je ljudska resnično ljudska izobrazba pri srcu in povzročimo, da prosvetno društvo te ali one politične stranke čimprej otvori javno knjižnico, kjer si bode čtivaželjno občinstvo hladilo svojo duševno želo.

(Dalje prih.)

strinjali s predlogom referenta. Pri glasovanju je kongres soglasno sklenil pristopiti „Kovinarski internacionali v Bernu.“ K tretji točki dnevnega reda „Aktivna in taktika“ je poročal sodrug Obradovič iz Sarajeva. Precizno je pojasnil v skupnem delu in nalogah, ki čakajo kovinarsko organizacijo. Priporočal je kot najnujnost, da kovinarji proučimo razmere, v katerih se nahajamo, ter ocenili da skupno delo ne bo drugače šlo od rok, če ne bomo zainteresirani za razmere, ki vladajo po vsej Jugoslaviji. O propadanju industrije je izjavil, „mora organizacija naperiti najodločnejši boj brezposelnosti, ki dnevno narašča.“

H koncu svojega referata prečita resolucijo o „Aktivni in taktiki“. (Resolucijo smo priobčili v 41. št. „Delavca“ z dne 9. oktobra 1920.) O tem referatu in resoluciji se je razvila debata, ki je bila cel čas načelna in v višini. Sodrugi Svetek je pojasnil stališče kovinarjev iz Slovenije. V svojem govoru je izjavil, da stoje delegati iz Slovenije za resolucijo kot en mož. Delegat C. R. S. V. sodrug Lazar Stefanovič je predlagal v daljšem govoru, da se resoluciji pridene zahteva no kontrolnih odborih ter zahteval da se da njegov predlog na glasovanje.

Za resolucijo referenta so bili vsi delegatje, za dostavek sodrug Stefanoviča pa samo 6, s čimer je ta dodatek od resolucije propadel. (Dalje prih.)

Razveljavljeno.

V številki 120 „Uradnega lista“ z dne 19. oktobra 1920 je bila objavljena uredba vojnega ministrstva, s katero se je odredilo prijavo volne in kož kakor tudi izdelkov in polizdelkov teh strovin.

Namen uredbe je bil postaviti usnjarska in tekstilna podjetja pod vojaško nadzorstvo. Skratka, hotelo se je ta podjetja militarizirati. Da bi tudi delavstvo bilo hudo prizadeto, ako bi ta uredba obveljala, je samo ob sebi razumljivo.

Zdi na se, da je bilo erodnje v kate-rega je hotelo vojno ministrstvo ugrizniti, nekoliko prekislo. Kajti ne le delavstvo je imelo dovolj povoda protestirati proti militarizaciji usnjarskih in tekstilnih tovarnen v mirni dobi, tudi podjetniki oziroma lastniki takih tovarnen so protestirali proti temu, da bi se jim postavljalo vojaške osebe kot varuhe nedoletnim otrokom v tovarne. Posledica tega je bila, da je v številki 123 „Uradnega lista“ z dne 24. oktobra 1920 izšla druga uredba istega vojnega ministra s katero razveljavlja uredbu z dne 19. oktobra. To je bilo tudi edino pametno kar je moglo vojno ministrstvo storiti.

Nevarnost za usnjarsko in tekstilno delavstvo bi torej bila za enkrat odstranjena.

Iz strokovne organizacije.

Osrednje društvo žiljskih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo. Prispevki veljajo od 3. oktobra naprej v I. razredu K 3 60, v II. razredu K 2 30 in v III. razredu K 2 50; ne pa od 23. oktobra, kakor je bilo pomotoma v „Delavcu“ objavljeno.

Vodstvo osrednjega društva usnjarske in sorodnih strok za Slovenijo naznani vsem svojim članom in članicam da so se vršili protestni shodi proti nameravani izvedbi militarizacije nad usnjarsko in tekstilno industrijo: v Ljubljani, Vrhniki, Kranju, Trzinu, Smartnem pri Litiji, Radečah, Mariboru, Ptufu, Šoštanj in Slovenem Gradcu. Delavstvo zbrano na teh protest-

nih shodih se odločno in enoglasno protestiralo proti že omenjeni in nameravani izvedbi militarizacije, katere je že od časa svetovne vojne sili. Priporočila vladi da naj oskrbi z vsemi sredstvi, da se usniarska in tekstilna industrija vzdigne in doseže, da bo imelo delavstvo v usniarski in tekstilni kakor tudi v vseh drugih strokah dovolj dela, da ne bo treba prekinjati obratov, ter na ta način pustiti delavstvo stradati, zmrzovati in sploh trpeti kako vrsto pomanjkanja.

Osrednja društva usniarske in tekstilne stroke vložita tozadevne proteste na deželno vlado v Ljubljani.

Tamništvo.

Agleski rudarji so z veliko večino odklonili predloge lastnikov rudnikov. Sedaj bodo glasovali o tem, ali se naj spor predloži posebnemu razsodišču ali pa prične soložna stavka.

25 letnico obstoja društva mizarjev v Ljubljani je praznovala ljubljanska podružnica dne 23. oktobra t. l. v restavraciji „Zlatorog“ ob obilni udeležbi mizarjev kakor tudi zastopnikov ostalih organizacij. Sodr. Zore je v kratkem nagovoru orisal delovanje društva, v katerem se je zlasti spomnil zaslug ss. Golarja, Ježeka in Gaberška, ki so stali ob zibel tega društva, ter bili njega člani tekom celih 25 let. Društvo jim je poklonilo darilo v znak hvaležnosti. Sodr. Kordelec se je v jedrnatih besedah spominjal začasnih bojov mizarjskih pomočnikov, katerih se je z veseljem udeleževal. Sodr. Mihevc pozdravila v imenu kovinarjev jubilate ter želi društvu najlepši razvoj. V imenu svojega očeta se je zahvalila hčerka soodr. Gaberška za čestitke v izrazitem in jedrnatem govoru na navzoče. Tamburaši so pod vodstvom soodr. Lehamerja izvajali izvrstno izpeljane točke ter žel obilo hvale. Cela priredba, ki se je vršila v najlepši harmoniji, je bila dobro obiskana tudi od gg. mojstrov, nekdanjih članov.

Mesečni shod podružnice lesnih delavcev v Ljubljani. Dne 24. oktobra t. l. se je vršil društveni shod naše podružnice, ki je bil povoljno obiskan. Mesečno poročilo je podal soodr. Bradeško, ki se je vzelo na znanje. V imenu nadzorstva je poročal soodr. Slamnjak, da so bili račun in knjige ob priliki revizije v redu. Sodr. Zore je nato poročal o kongresu ujedinjenja lesnih delavcev, ki se vrši dne 31. okt. in 1. novembra t. l. v Zagrebu. V zadnji številki „Delavca“ so bili objavljeni vsi predlogi, ter so članom po vsebini znani. Ko je razložil stališče ljubljanske centrale, je priporočal, da člani sprejmejo ljubljanski predlog. Po debati, katere so se udeležili razni sodrugi, je bilo enoglasno sklenjeno, da si osvohi podružnica predlog ljubljanske centrale. Za delegata sta bila soglasno izvoljena sodruza Peterca in Tokan, za namestnika pa Novak in Slamnjak. Ko so se rešile še nekatere društvene zadeve, je preds. soodr. Novak zaključil zborovanje.

Celje. Dne 22. oktobra se je vršil dobro obiskan shod živilskih delavcev. Vršil se je v gostilni Plevčaka v Gaberjih. Poročal je soodr. Leskovšek o pogajanjih, katere so se vršile v Ljubljani in pri katerih je šlo za povišanje plač mlinskih delavcem. Uspeh pogajanj je bil, da so mlinski delavci pridobili 40% poviška. Poročilo so navzoči mlinski delavci odbrufoč vzeli na znanje. Shod je obiskal tudi s. Martinčič, kateri je imel govor o zedinjenju. Sklenilo se je dati zedinjenju federativno obliko ko vzorcju kovinarjev.

Končno se je predsednik s. Lah zahvalil govornikom za poročila in pozivajoč navzoče na neumorno delo za strokovno organizacijo, je med živahnim odobravanjem zaključil vrlo uspešni shod.

Mezdna gibanja.

Store. Pri podjetju Berg & Hüttenwerke se je delavstvu zvišalo plače za 5 kron dnevno.

Šoštanj. V kemični tovarni je delavstvo pridobilo 20 do 30 odstotkov zvišane plače ter nabavni prispevek.

Zidanimost. Uprava cementne tovarne je povišala delavstvu plače za 20 do 40 odstotkov.

Radeče. Papirnica je povišala plače delavstvu za 20 odstotkov in priznala nabavni prispevek.

Celje. Delavstvo v mlinskih je doseglo povišanje na plači za 40 odstotkov in nabavni prispevek.

Vse to je delavstvo pridobilo potom strokovnih organizacij.

Mezdno gibanje rudarjev. Rudarji trboveljske premogokopne družbe, stavili so vsled svojih nizkih, draginji niti v najmanjšem sorazmerju odgovarjajočih plač, zahteve za zvišanje taistih. A trboveljska premogokopna družba (seveda od nekoč izišlega članka dr. Kokalja navdihnjena), se protivi na vse mogoče načine, da zavrne zahteve rudarjev. Obravnave se vedno nadaljujejo a z nevidnim uspehom. Organizirano delavstvo v rudniških podjetjih bo pač svoje zahteve znalo tudi pridobiti, to naj si družba zapomni. To zavlačevanje že vendar skoro presega vse meje.

V mezdnem gibanju se nahaja delavstvo kantilne tovarne tvrdke Rajšter v Šoštanju; pri tvrdki Čatej Sp. Hudinja pri Celju; pri tvrdki J. Rakuš v Celju; pri tvrdki Wesely in drug v Gotovljah pri Žalcu ter pri tvrdki F. & W. Jamar, lesna industrija v Celju.

Tedenski pregled.

Italiji

grozi vojaška diktatura. Zaenkrat so oblasti začele preganjati anarhiste. Policija je napravila v stanovanjih 30 anarhistov preiskavo, ter zaplenila v več jezikih natisnjene komunistične propagandne letake. Iznjali so tudi večje število inozemskih zlasti ruskih anarhistov. Anarhističen list „Umanita Nuova“ v Milanu je prenehal izhajati.

V Romuniji

Je izbruhnila stavka železničarjev. Stavkati so pričeli strojevodje in kurjači, ki zahtevajo povišanje plače. Romunska vlada je vnaplicala k volakom vse stavkotoče železničarje, ki so podvrženi vojaški dolžnosti, ter jim grozi, ako ne bodo ubogali, da bo postopala z njimi, kot z dezertjerji. Stavka rudarjev na

Angleškem

je popolna. Preko 2 milijona delavcev je ustavilo svoje delo. Vlada skuša najti formo na podlagi katere bi se ta ogromna stavka ustavila. Zadnja neoficialna pogajanja med zastopniki vlade in delavskimi zaupniki so se razbila. Železničarji se bodo v sredo odločili ali oredo tudi v stavko ali še počakajo. Gotovo pa je, da so pripravljene pomagati z vsemi sredstvi rudarjem.

Strokovne organizacije na

Češkem

so v zadnjem času skušale posredovati med soc. demokrati in komunisti. Akcija se jim je posrečila le v toliko, da so se eni kot drugi obvezali, da strokovnih organizacij ne bodo razdirali. (Kaj pa pri nas?)

Zadnje vesti vedo povedati, da se je ukinila blokada napram

Rusiji.

Angleške ladje v Baltičkem morju so dobile ukaz, naj se vrnejo domov.

Bil je že zadnji čas, da se barbarska blokada, ki je zahtevala v Rusiji toliko nedolžnih žrtev ukine.

Razno.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 16. do 23. oktobra 1920 dela 263 moških in 80 ženskih delavnih moči. Delodatalci so pa iskali 164 moških in 63 ženskih delavnih moči. Posredovani se je izvršilo 149. Promet od 1. januarta do 23. oktobra 1920 izkazuje 24.153 strank, in sicer 10.322 delodajalcev in 13.331 delojemalcev. Posredovani se je izvršilo v tem času 6559. Dela iščijo: Pisarniške moči, stavbni in strojni ključavničarji, kolarji, neki mlinarji, mesarji, trgovski sotrudniki, sotrudnice, kovači, podkov. in za orodje, krojači, šivilje, čevljarji, dninarji, dninarice, natakarice, služkinje, valenke, valenci itd. V delo se sprejelo: Hlapci, poljski delavci, dekle, črvarji, zidarji, tesarji, mizarji za mešana dela, pohištveni modelni, strojni mizarji, livarji, ključavničarji, železostrovarji, kotlarski kovači, strojarji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, sobarice, valenci, valenke itd.

Glavne spremembe v finančnem zakonu. Poroča se, da je finančni minister pristal na nekatere izpremembe v finančnem zakonu. Po teh izpremembah bodo davki na vino plačevali samo konsumenti. Trošarina na mošt od sadja se popolnoma odpravi. Žeandekuha bo prosta do 6 izlivov v malih, in do 6 izlivov v velikih kotlih. Zemljiški davek se zniža povsod od štirikratnega zneska na trikratni znesek. Ekstremni minimum se določi na letnih 4800 kron (?). Od električnih žarnic izpod 10 sveč se ne plača ničesar. Od oja se trošarina ne plača ter se tudi ukine davek na kvas. Zakon v posebnih davčnih povišanjih v Sloveniji se ukine. Najvišje finančno uravno sodišče za Hrvatsko, Dalmacijo in Slovenijo bo v Zagrebu. S tem so vpoštevani glavni zaključki finančnega odhoda.

Na obrtni nadaljevalni šoli v Celju je letos 241 učencev in učenk, ki so razdeljeni v 4 razrede. Od teh učencev je 217 Slovencev, 20 Nemcev in 4 drugih narodnosti. Dasi imajo razredi prekoračeno, maksimalno število učencev bi bilo še valencev za eno sporednico, k že obstoječi pripravnici, na ni zadostnih sredstev. Odkloniti se jih je moralo nad 40, ki bi radi obiskovali šolo.

Iz Celja. Cinkarna. Večkrat smo že zigosali nemarno poslovanje nekega paznika, ki uživa posebne privilegije pri načelstvu, vse zama. Namesto da bi izvrševal nadzorstveno službo pri generatorjih tako kakor gre, se rajši uči razne igralne uloge in zanemarija svoje delo. Zato se dogajajo včasih tudi eksplozije, ki bi zamogle ne samo obratovanju škodovati, ampak tudi zahtevati človeške

žrtve. Dne 19. oktobra bila je skorajšnja taka eksplozija plina, da je malo manjalo, da se ni največja nesreča pripetila. Predstojnik je poslal takoj poiskati paznika Jurmana, žalibog isti kljub uradnemu pozivu ni prišel, ampak ker je v gledališču baje igral, poslal pošto da pride šele na pozorišče eksplozije, ko bode igra končana. Želeli bi samo, da bi se začeli tudi delavci malo brigati za takega paznika, kateremu je tako malo za odstranitev delavskih nevarnosti. — Sicer uživa ta gospod nazvečie privilegije, dela kar sam hoče. Pride v službo donoldan po predjužniku po 10. uri. Seveda jo seka mimo pisarne, kakor da bi bil že preje v službi. — Če priredi na stanovanju kako gostijo, si kar pusti vse preproge ki služijo v kopalnici zoper prehlajenje nog brez vednosti tovarne domov zvoziti (2. X.) Ali je res enemu človeku vse dovoljeno? Ali se pa mogoče ne upa predstojnik Jurmanu, — ki je v postavi malo manjši kot Jurman — nobenega službenega ukaza podeliti.

Zabukovca. Osrednji urad državni montanističnih obratov je odredil restrin-giranje obratovanja tukajšnega premogovnika. V to svrhu je določil, da ima obratovodstvo odpustiti drugo partijo 50 delavcev. Osrednji urad dokazuje, da je premogovnik zelo pasiven in da je sedanje tehnično stanje premogovnika tako neugodno, da se število zaposlenega delavstva mora za vsako ceno izvesti. Hudo je to za prizadeto delavstvo zlasti sedaj ob pričetku zime. Da se nameravajo odpustitev preprečiti ali pa vsaj omejiti, so se peljali trije tovariši v Ljubljano k osrednjemu uradu, kjer so si pošteno prizadevali doseči kar najugodnejšo rešitev tega vprašanja. Gospod dvorni svetnik je dejal deputaciji, da je odpust 50 delavcev neizogiben, vendar pa je priznal delavstvu, naj samo določi one, ki bi ta odpust najlažje prenesli. Obenem je tudi povedal, da dobe odpuščeni delavci delo pri trboveljski premogokopni družbi. V svrhu določitve onih, ki bi odpustitev brez posebnih težkoč prenesli, pa naj bi odločila nekaka komisija, sestavljena iz delavskih zaupnikov. Obenem bi se udeležili te komisije tudi g. inženir Bončar od osrednjega urada in s. Tokan kot zastopnik strok. komisije. Komisijonalna seja je bila določena na lico na dan 18. oktobra 1920. Isti dan se je pred čakalnico ob 2. uri popoldne vršil nekak posvet vsega delavstva, kjer so se določili tudi zastopniki delavcev, ki naj bi se udeležili tozadavne razprave v rudniški pisarni. Zanimivo je, da je na sestanku delavstva pred čakalnico rudar Jazbec neštevilno-krat trdil, da je komunist, kakor da bi s tem bila že stvar rešena. Pripovedoval je tudi druge stvari, kakor na primer, da je premoga dosti, da se ga namenoma skriva, da ne bi smeli nikogar odpustiti, pač na bi se imeli ljudje še sprejeti v delo in tako dalje. Da račun in tudi jamske karte zabukovškega premogovnika drugače kažejo, modri prijatelj Jazbec ne upošteva. Skratka, bilo je veliko Jazbečevih besedi in modrosti. Ko so pa delavci hoteli določiti, da Li šel tudi on v pisarno in pokazal kaj zna, je enostavno odklonil in — izginil, pustivši svoje tovariše na cedilu. Najboljše na stvari pa je bilo, da se je potem v pisarni izkazalo, da je baš ta Jazbec, ki je pred čakalnico toliko robantil, za hrbtom delavstva v imenu nekega „Saveza“ sam že bil predložil isto obratovodstvu onih delavcev, ki naj bi se jih odpustilo. — Tovariši naj si o takem postopanju sami napravijo sodbo. Pošteno to ravno ni!

K čehoslovaški agrarni reformi. Veliko delo revolucije agrarno reformo tudi na Češkem ovirajo razni velenosestniki in od njih plačani agenti. Posebno se protivito določilom zakona z dne 27. maja 1919, ki ureja dolgotrajni najem zemlje Zlasti oni velenosestniki, ki so tuji državljani in imajo stalno bivališče v tujih državah trdijo, da za njihova posestva agrarno-reformni zakoni nimajo veljave. Obveljati da mora personalni in ne teritorialni princip. Tem oviram je napravilo čehoslovaško najvišje upravno sodišče konec z razsodbo, da čehoslovaški agrarno-reformni zakoni naložajo tuzemski zemlji gotova bremena in omejitve iz razlogov čiste socialne zakonodaje. Oseba lastnika ne pride v poštev. Pri agrarni reformi je merodajen samo teritorialni princip. Vsa čehoslovaška zemlja je tej reformi podvržena.

Češki proračun izkazuje za leto 1921 14.104.374.650 vseh izdatkov; od teh je 9.172.265.936 rednih in 4.932.108.714 izrednih izdatkov. Prijemki znašajo kron 14.107.979.550 redni 12.057.436.370 in izredni 2.050.543.180. Investicijski program zahteva 3.052.600.000 kron.

Slovaška in nienv bogastvo. Slovaško je zakladnica raznih dragih rud. Severnozadnja Zemljinna so bogate plasti črnege premoga, rudiavi premog končelo v nitraški tehovski župniji, potem pri Štiavnic, Šalzo Tarianu, Ribarjih, Balaških Damotah ter v manjši meri v Plešivci in Vramu. Še večjege pomena so železni rudniki, petrolejski viri in solni rudniki. Naiveč železa je v spiskem in gemerskem okraju. Pa tudi bratislavski, novohradski, zvoljski in šariška okolica so bogate z železno rudo. Bakrene rude je obilo v Malih Karnatih, kjer so izsledili tudi obilo antimonove rude. Poleg antimona so našli tudi manganove in pa magnezitove žile. Zlato in srebro končelo v Kremenici, Štiavnic, Š. Dolini, Starih Gorah, pri Novi vasi, v Rudniku, na tudi v abaniski, gemerski ter lip-tovski župniji. Kobalt in nikeli končelo pri Betliaru, svinec pri Štiavnic in Štetniku živo srebro na pri Oelnici. Nafto pridobivajo v Obelth. Petrolejevo bogastvo se kaže posebno v trečinski in šariški okolici. Sol končelo v Slanem blizu Prešova. Ta rudnik da vsako leto 60.000 centov soli. Solne žile se sledijo v veliki razdalji od zemlinske čez urorodsko in bereško župnijo. Drug bogat solni rudnik je v Slatini v Podkarnarskih Rusih. Poleg omenjenih rud se končelo tudi žvenlo, malec, dohiva krasen opal, topas, v trečinski župniji pa asfalt. Na dobrem glasu je marmor iz bratislavke okolice.

V Čehoslovaški republiki imajo železničarji dvoje strokovnih organizacij, češko in nemško. Da se omogoči enotno postopanje sta se obe organizaciji zedinili ter ustanovili federacijo železničarjev v čehoslovaški republiki. Češka Unija železničarjev se torej ni postavila na stališče kakor na primer beogradske voditelji, ki zahtevajo popolno centralizacijo zlasti sredstev, temveč upoštevaajoč razmere, je pustila holtje rečeno priznala popolno avtonomijo nemški organizaciji. Čehi, ki v svoji državi gotovo zavzemajo dominanto stališče, ne zahtevajo vsega denarja od Nemcev, kakor to zahtevajo Srbi od Slovencev. Čehi in Nemci torej smatrajo, da je federacija za nje najprikladnejša. Vsekakor ne enim ne drugim ne gre za to, da bi drug drugega eksploatiral temveč gre obojim za to, da si ustvarijo podlago slonečo na vzajemni solidarnosti, kar je predpogoj vsake-

mu skupnemu uspešnemu delu. Tudi mi pravimo, solidarnost predvsem in nad vse. V slučaju potrebe žrtvovati drug za drugega vse. To je glavno. Sicer pa je treba korakati eventualno tudi ločeno, udariti pa skupno. Tako priliko nam daje federalizem ne pa centralizem, za kate-rega še dolgo niso pri nas razmere dozorele.

Zahvale.

Podpisani se najvljudneje zahvaljujemo društvu mizarških pomočnikov v Ljubljani za prijetno prireditve ob priliki 25 letnice obstoja našega društva kakor tudi za prijazno presenečenje. Vsem skupaj srčno nvala z klicem: krepko na za-početo delo.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1920.
Jakob Golar, Iežek Matej, Gaberšek
Lovro.

Izdajatelj in odgovorni urednik
IVAN TOKAN
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

COSULICH-LINE = TRST-AMERIKA =

New - York — Buenos — Ayres —
Rio di Janeiro - Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja voznih listkov za
potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 28.

Okrajna olniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjašk trg šte. 4, prvo nad-
stropje. Uradne ure so od 8. jutraj do
2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih
je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinirno		Stanovanje
	sept.	okt.	
Dr. Kobušina Peter splošno zdravljenje	11	1/1	Turjašk. trg št. 4. v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	10	1/1	Turjašk. trg št. 4. triatičarska št. 4.
Dr. Viktor Kresnava splošno zdravljenje	1	1-2/12	Liberjeva ul. 12. Turjašk. trg št. 4.
Dr. Alojz Kvažigaj splošno zdravljenje	8	9	Turjašk. trg št. 4. Poljanska cesta 18.

Giani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo
zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim z-
slavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglašnico)
brez te ordinirajo zdravniki, e v najnih slučajih.
Troškov ki nastanejo, kadar bolnik član sam po-
zove druge zdravnika, da ga redijo, ne povrne bol-
niška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpol-
njeni bolniški list se mora tako oddati v blagaj-
niški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira
je v najnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba
nakaznico. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih
lekarnah. Bolnišcina se izplačuje vsako soboto
če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. jutraj do
1. popoldne. S pritožbami se je obručati do
čelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelnstvo.